

ILLFA 3

ŠTUDENT ROKA 2014

Pri príležitosti Medzinárodného dňa študentov ocenil rektor Slovenskej technickej univerzity Robert Redhammer úspešných mladých vedcov, študentov a športovcov. Slávnostné odovzdávanie ocenení sa uskutočnilo v utorok 18. novembra o 14.00 v budove Rektorátu STU.

Za Fakultu architektúry ocenenia získali:
Patrícia Arpášová – najlepší študent prvého stupňa štúdia
Matúš Kopáč, Bc. – najlepší študent druhého stupňa štúdia
Štefan Bekeš, Ing. arch. – najlepší študent tretieho stupňa štúdia
Igor Hianik, Ing. arch. – mimoriadny výsledok v oblasti výskumu alebo vývoja
Nikola Winková, Ing. arch. – mimoriadny výsledok v oblasti výskumu alebo vývoja
Matej Čička – významný reprezentant STU v umení
Katarína Smatanová, Ing. arch. M.A. – humánny čin roka

VÝSLEDKY VOLIEB KANDIDÁTA NA REKTORA STU

projektom budovania Univerzitného vedeckého parku Science City Bratislava, v rámci ktorého sa obnovujú vedecké laboratória na fakultách so zameraním na oblasti ako biotechnológie, IT, potravinárstvo, zelená chémia či ekologické stavby. V ďalšom období chce rektor pokračovať v budovaní značky STU ako modernej vzdelávacej a vedeckej inštitúcie, zlepšovať podmienky študentov na vzdelávanie a výskum ako aj podmienky na ubytovanie, pokračovaním prebiehajúcej renovácie internátov, fakúlt a vedeckých pracovísk.

Prof. Ing. Robert Redhammer, PhD. výtudoval Elektrotechnickú fakultu SVŠT v Bratislave (dnes Fakulta elektrotechniky a informatiky STU). Po jej ukončení pôsobil na fakulte ako výskumný pracovník a učiteľ. V rokoch 1997–2003 pôsobil ako prodekan fakulty pre vedu a výskum a od roku 2000 aj pre oblasť informatiky. V rokoch 2003–2011 pôsobil ako prorektor a potom ako rektor Slovenskej technickej univerzity. V rokoch 1991–1992 pôsobil na univerzite v Yorku v Anglicku. Ako prorektor STU vybudoval prvý Univerzitný technologický inkubátor na STU, ktorý pomohol v rozbehu doteraz už viac ako 40 novým podnikom. Je tiež iniciátorom aktuálneho projektu

výbudovania Univerzitného vedeckého parku Science City Bratislava. V rokoch 2005 až 2009 bol členom predsedníctva Agentúry na podporu výskumu a vývoja a autorom troch programov agentúry zameraných na podporu excelentnosti, podporu výskumu a vývoja v malých a stredných podnikoch a podporu spolupráce akademických inštitúcií s podnikateľskou praxou. V roku 2006 absolvoval prestížny International Visiting Leadership Program, v rámci ktorého študoval úspechy takmer 20 elitných vysokoškolských inštitúcií v USA. Podieľal sa na konzultáciách pri zostavovaní Akčného plánu SR veda, výskum, inovácie, Národnej Lisabonskej stratégie SR a Národného strategického referenčného rámca pre štruktúrálné fondy EÚ 2007–2013 pre oblasť výskumu, inovácií a ľudských zdrojov.

http://www.stuba.sk/sk/diani-na-stu/prehľad-aktualit/vysledky-volieb-kandidata-na-rektora-stu.html?page_id=8561

Za kandidáta na rektora STU v Bratislave pre funkčné obdobie 2015–2019 zvolil AS STU **prof. Ing. Roberta Redhammera, PhD.**, ktorý tak bude pokračovať vo svojom druhom funkčnom období. Členovia akademického senátu volili zo štyroch kandidátov:

prof. Ing. Alojz Kopáčik, PhD.
 prof. Ing. Dušan Petráš, PhD.
 prof. Ing. Robert Redhammer, PhD.
 prof. Ing. Lubomír Šooš, PhD.

Robert Redhammer postavil svoj program na pokračujúcej podpore výnimočných talentov na škole, a to vedcov, pedagógov a študentov. Rektor už vo svojom poslednom období zaviedol program podpory mladých vedcov a študentov poskytovaním špeciálnych grantov pre doktorandov na ich vedecké projekty ako aj program podpory postdoktorandov tiež prostredníctvom univerzitných štipendií. Tiež rozbehol program podpory kľúčových vedeckých poznatkov a publikácií v najdôležitejších vedeckých časopisoch. Práve z iniciatívy R. Redhammera vznikol na univerzite aj technologický inkubátor, ktorý podporil vznik už viac ako 40 študentských a asolventských startupov a friem. Rektor stojí tiež za aktuálnym

Kata Marunica a Nenad Ravnić

Prihádza prvá realizovaná stavba, ktorú chcel investor samozrejme postaviť veľmi rýchlo. To sa ale vylučuje s legislatívnym postupom v tejto krajine. Zdá sa, že sa začína fáza, kvôli ktorej to všetko malo zmysel. Vždy sa objaví nejaká tá prekážka, alebo malý nedostatok v podobe elektrického stĺpa integrovaného v schodisku prístavby kvôli investorovej nedbanlivosti. No niekedy stačí zvoliť iný uhol pohľadu a fotografie ukazujú veľmi vydatú realizáciu. Opis ďalšieho postaveného projektu v úzkej prieluke sa nesie v duchu humornej príhody s úradmi, ale vo výsledku bol penzión v Pakoštane nominovaný na stavbu roka vo svojej kategórii, napriek tomu, že použili lacné riešenia a materiály. Ich realizácie sa odkláňajú od tendencií niečo vyjadrovať a márne budeme čakať okázalé gestá, ktoré sú hlavne na Balkáne tak obľúbené. Naopak, do popredia vstupuje predmetnosť a materiálnosť, redukovaná na samotnú podstatu. S tým súvisí aj veľmi sympatická fotodokumentácia projektov, ktorá ukázala stavbu/projekt v reálnom každodennom kontexte, nie iba „naaranžované“ výseky.

Zdá sa, že zatiaľ najviac energie vložili prednášajúci architekti do realizácie námestia v Crikvenici, čo súvisí s rozsahom a množstvom zainteresovaných profesií. Najmä keď niektoré dôležité zložky ako stavbyvedúci odmietajú spolupracovať. Nezaobšlo sa to bez presvedčania ľudí o tom, že každý element návrhu má veľký zmysel a hrá dôležitú úlohu pri tvorení kvalitného prostredia pre verejný život. Nakoniec všetky prekážky a hrozby zdoľali a výsledok pomohol k znovuzvoleniu starostu, teda k spokojnosti všetkých. Hlavne sa im podaril fungujúci kvalitný verejný priestor, ako dokladujú fotky z rôznych verejných akcií usporiadaných na námestí. Prednášku uzatvárajú projektom ACG Lukaps, čo bola pôvodne zákazka na rekonštrukciu továrne na výrobu liekov, no vyvinulo sa to do úspešnej a sľubnej spolupráce s farmaceutickou spoloč-

nosťou a prístupom realizovania ďalších pobočiek v Južnej Amerike. Hoci sa popis väčšiny projektov nezaobíšiel bez vykreslenia úskalí spojených s realizáciou diela (vzťah stavbyvedúci – architekt, úradník – klient, klient – architekt), na nič sa nestažujú – to veľkoryso prenehávajú nám. Málkotoré prednášky majú taký svižný charakter a dokážu baviť po celú dobu až do úplného konca. Možno je to tým, že nás nezahltli množstvom projektov a vyblýskaných vizualizácií, ale ukázali nám reálne strasti a slasti svojej tvorby. Možno je to tým, že sú architekti Kata a Nenad z NFO ešte stále mladí a nadšení zo svojej práce; možno je to ich prirodzenou náturou, že nebrali sami seba príliš vážne a videli svoju tvorbu s nadhľadom.

– Pavlína Kolcunová, Alena Bindárová –

NFO NA FA

FORMÁT NOVEMBER TALKS

Bola to prvá bratislavská prednáška v rámci November Talks na Fakulte architektúry a na nej sa predstavili dvaja mladí architekti z chorvátskeho ateliéru NFO. Asi nebudeme ďaleko od pravdy s tvrdením, že chorvátsku scénu veľmi nepoznáme. Ale o to lepšie, máme sa možnosť niečo dozvedieť a naučiť. Prednáška bola tematicky usporiadaná do okruhov, respektíve fáz, ktorými prešli od momentu, kedy sa rozhodli spolu založiť ateliér. Chcelo to istú dávku odvahy a presvedčenia začať architektonickú prax po roku 2008, kedy to ani rozbehnutí architekti v Chorvátsku nemali ľahké. Pre začiatok im stačil kancelársky priestor so svetlou výškou 1,9m, kde sa im darilo prežiť vďaka tomu, že robili vizualizácie pre iných architektov alebo vypracovávali dokumentáciu pre čierne stavby, ktorých je tam neúrekom. Ukazujú vtipné, ale pravdivé diagramy a grafy, pri ktorých súhlasne prikyvujeme a zabávame sa spolu s nimi. Prihádzajú prvé reálne základy, ktoré získali sloganom: „Nečakať v ateliéri, ale ísť von medzi ľuďmi a hľadať.“ Aj keď je to projekt prasacej farmy dotovaný Európskou úniou, o čom pred tým nevedeli skoro nič, dodávajú, že nám ochotne poradia, lebo teraz sú už na túto tému odborníci. Podstatnú časť ich tvorby predstavujú architektonické súťaže, podobne ako pri väčšine iných mladých ateliérov s prebytkom tvorivej energie a entuziazmu. Do povedomia sa dostali vďaka prvej cene so súťažným projektom Paromlin Barracks, kde premenili bývalú továreň v centre Záhrebu na mestskú plavárňu s veternou elektrárnou na komíne. Odborná aj laická verejnosť bola nadšená, ale samospráva mala s lukratívnou parcelou iné zámery. Z počtu súťaží, ktoré ukázali a na ktorých sa často úspešne zúčastnili sa zdá, že máme u nás čo doháňať. Aj keď sa neskôr dozvedáme o nemilých skutočnostiach a miestnych praktikách, sú opäť podané s láskavým humorom. Ale každý neúspech je poučením do ďalšej súťaže a posúva ich ďalej.

dekanka doc. Ľubica Vitková

Will Alsop

WILL ALSOP NA FA

FORMÁT NOVEMBER TALKS

„Navrhovali ste niekedy nudnú budovu?“
„Jednu berlínsku. Administratívnu. Viete, je nákladné robiť srandu. A je aj ťažké robiť srandu.“

Na fakultu architektúry zavítal druhý novembrový štvrtok britský architekt Will Alsop. Po dynamickej prednáške mladých Chorvátov sa zrejme rozšírilo, že ide o hodnotný formát. Aula Emíla Belluša sa tentokrát zaplnila možno aj dvojnásobne, úvod prebral doktorand urbanizmu Peter Horák, po ňom jeden z veľikánov scény architektonickej tvorby Spojeného kráľovstva. Plán bol jasný, približne hodinová exkurzia do teórie a praxe skúseného architekta. Vyučuje vo Viedni, veľa maľuje a veľa sa rozpráva s obyvateľmi miesta, do ktorého navrhuje. Je to svojský umelec s ikonickými stavbami; ťažko povedať, do akej miery je jeho dizajn kontextuálny. V hľadisku sa ozve telefón, a Brit pred plátnom pohotovo reaguje: „Ach to Vám určite volá moja matka, zase otravuje a chce vedieť, kde som...“ Predstavuje sa nám osobnosť veľkých intelektuálnych kvalít, ale aj veľkého srdca.

Od dizajnu lyžičky po master plan revitalizácie mestskej štvrte. „V každej veci musí byť pohodlie, súčasnosť, prekvapenie. A v cieľi radosť.“ Náš hosť začal filozofiou ľudského zážitku. Druhotným cieľom čistej radosť z vecí alebo zážitku má byť jej šírenie. Násobenie optimizmu a pozitívnych nálad; skôr ako tvorbu miesta z ničoho sleduje Alsop implementovanie kvalít nám známych miest do miest tvorených. „Viete si predstaviť hneď teraz vaše najobľúbenejšie miesto?“ hlási sa asi desiatka poslucháčov, „...tak toto miesto a potešenie z neho, vložte do vašej architektúry.“

Prečo Will toľko maľuje? „Keď kreslíte, musíte sa pozeráť. A keď sa pozeráte, núti vás to premýšľať.“ Sám sa porovnáva so Jeanom Nouvelom: „On musí veľa rozprávať, diskutovať. Stále rozpráva a rozpráva... Ja maľujem. Nie je dôležitý typ, ale samotné použitie expresie, komunikácie a rozhovor.“ Každý projekt sa spája s maľbou, niekedy viacerými. „Máte obľúbený typ formátu plátna?“ „Väčšinou je to štvorec. 2 x 2 metre.“ „A najväčšie plátno?“ „4 x 10 metrov – stena ateliéru.“

Čo sa týka príkladov súťažných, ale najmä realizovaných návrhov, išlo skôr o defilé príbehov ako o sumár názvov a faktov o ocenených projektoch. Ontario College of Art and Design v Toronte. Vzdelávacia inštitúcia sídli v divoko perforovanom hranole na šikmých tyčových podperách: „Keď sa s ľuďmi rozumne rozprávate o ich potrebách a názoroch, aj stavebné povolenie môžete

dostať skôr. Aj za dva týždne namiesto klasických 3 mesiacov.“ Prečo je náročné diskutovať s obyvateľmi Singapuru? „Pri návrhu Clarke Quay bolo neľahké to, že Singapuričania vám na všetko odpovedajú áno.“ A aká je špecialitka Sanghaja? „... v každej stavbe musí byť obchod.“

Pán architekt ale nemusí vždy pôsobiť úplne prispôsobivo, ohybne. O extravagantnom dizajne Peckham Library v Londýne povie: „Prečo byť zelený?“ Patrí k skupine osobností, ktorí si nedajú diktovať smer environmentalistami, politikmi a technologickým lobingom. V neformálnom rozhovore potvrdzuje, že sa nestráni použitia pasívnych energetických princípov, je to ale súčasť ideového a kompozičného zámeru. Otázne je, ako asi vyzerá spolupráca s úradmi pamiatkovej starostlivosti v zahraničí. Viacero ukážok Alsopových návrhov vám dá pocit, že historická stratifikácia je jednoducho princíp A*B*C. Na niektorých z realizácií, kde sa akási odlišná súčasná hmota posadila na pôvodnú štruktúru povie: „Spýtali sme sa ľudí z okolia, či by im to tam vadilo, a boli s tým v poriadku. Povedali: Keď to dáte tam hore, vôbec nám to nevadí.“ Mimochodom, princíp vstávajúcej, chodiacej či vznášajúcej sa výraznej hmoty plnej detailov a impulzov sa objavuje vo viacerých počiatoch britského architekta.

–Alena Bindzárová, Pavlína Kolcunová–

MARCO CASAGRANDE V BERLINKE

FORMÁT NOVEMBER TALKS

Pokojnú kaviarenskú atmosféru Berlínky SNG nahradil konferenčný zhon prvého ročníka **Public Spaces**. Rýchlo vkrádajúca sa tma pohltila posledné slnečné lúče, ktoré ešte pred pár hodinami sabotovali „slajdy“ na plátne. Po poslednej prednáške s podtónom tvorby „Sledujte, tu som!“ sa rýchlo vkráda aj únava. Prvé obrázky prezentácie finskeho architekta nás však briske prebúdzajú z letargie: epické príbehy za lyrickými ideami, krásna grafika, ľudské všetko vypovedajúce gestá, páskavé tričko.

Ako dlho trvá, kým si „získate meno“? Dva roky. Len toľko ubehlo v medzičase, keď sa Casagrandemu dostalo prvého významného uznania (Architectural Review Emerging Award, 1999); následne bol ocenený v roku 2001 (Mies van der Rohe Award, 2001). Pri snorení po internete ale s najväčšou pravdepodobnosťou narazíte na projekt Sandworm; za tento obdržal European Prize for Architecture. Na belgickom piesočnom pobreží môžete natrafiť na 45 metrov dlhý a 10 metrov široký pavilón z prútia, ktorý sa svojou formou podobá larve červa. Vďaka použitiu miestneho prostého materiálu a jednoduchej realizácie (len za pomoci zopár šikovných študentských rúk) objekt pôsobí veľmi skromne a súčasne vnútri vytvára neobyčajnú svetelnú atmosféru. Zdanlivý priemet trblietavých vlniek na plytké morské dno. Prútený tunel prirodzene vyrastá z piesočnej krajiny akoby tam bol odjakživa, a nenápadne dotvára miesto, teraz ešte viac verejné. „Slabá architektúra je ľuďmi vytvorená štruktúra, ktorá si želá stať sa súčasťou prírody cez svoju flexibilitu a organickú prítomnosť.“ (1) Motiv prúteného hmyzu sa prejavuje úplne inak v betónovom meste na asfaltovom parkovisku pri bytových domoch. „Je to kukla pre postindustriálnu premenu industriálneho hmyzu.“ (2) Jeden z prvých liečebných zásahov „urbánnej akupunktúry“.

Marco Casagrande

Blízko severného polárneho kruhu v krajine Laponsko na severu Nórska sa architekt rozhodol s 10-členným tímom žiť sa s prírodou. V treskúcich mrazoch sa študenti architektúry a umenia naučili postaviť dom z dreva, saunu, pozorovateľňu polárnej žiary, preniesť to všetko na iné miesto niekoľko krát, loviť ryby tradičným spôsobom, saunovať pri -15°C, tešiť sa zo snehových búrok (Survival Architectural Workshop).

A ešte projekt, pri ktorom bolo vidno, ako sa najmenej polovici poslucháčov naklonila hlava na stranu. Bird Hangar v Yokohame je oceľová konštrukcia až po vrch obalená ľanom, vytvárajúc formu kónickej nádoby. Z nej sa dvíhajú k nebu meteorologické balóny nesúce malé balzové posolstvo. „Keď dosiahnu výšku 10 km nad zemou – no dobre, niektorí by povedali 9,7km – balón praskne a drevené vtáčiky začnú klesať po oblohe smerom nadol.“ Vnútri si nesie 5 rôznych semienok a odkaz pre nálezcu: kontaktovať finsky ateliér. Stovky správ prichádzajú z Číny, Japonska, Oceánie.

–Alena Bindzárová, Pavlína Kolcunová

casagrandeworks.blogspot.com
(1) www.archdaily.com/223656/sandworm-marco-casagrande/
(2) www.club.fi/projects/cicada
www.archdaily.com/238248/survival-architecture-workshop--

Architektúra, urban design, umenie environmentu, veda. Pre svoje prednosti: vnímavosť a pohotovosť riešiť s nadhľadom problémy najrôznejšieho kalibru, sa stal inštitúciami a samosprávami vyhľadávaným odborníkom. Ilegálne osady Taiwanu majú vo svojich radoch príklad udržateľného sídla 21. storočia (Treasure Hill). Dostať sa na ostrov po vode a za svetla sa stalo realitou. Pri prechode drevenou lávkou vám na cestu posvietia figúry mužikov pod rýžovými klobúkmi so solárnymi svietidlami (Oystermen). Na Aljaške sa možno ešte stále rozhodujú miestni obyvatelia, či je chrám z olejových sudov narázku na ťažbu zdevastovanú krajinu alebo adoráciu priemyslu v regióne. Upútavka na bienále súčasného umenia vo Florencii formou inštalácie kníh na ulici? Oblúkovú stenu z „knihných tehál“ (chrbtom von, vnútram dnu) postavili z 15 000 kusov; zostalo len torzo. „Ako dlho to vydržalo?“ „Asi dve hodiny.“ Pre literárne dielo sa stal osudným náhodným okoloidúci, ktorý spustil reťazovú reakciu rozoberania inštalácie.

príroda. umenie. anarchia.

dekanka doc. Lubica Vitková a Marco Casagrande

Čo sa udialo za posledných 12 hodín: Prebehla prednáška finskeho architekta, soiré čerstvo-novej konferencie, matiné beanie architektov, číslo dátumu sme prepísali z 20 na 21, ručičky na hodinách sme posunuli, aj keď ostali na mieste; tí, čo chceli prísť, zaspali, tí, čo mali prísť, neprišli a tí, čo nevedeli, že prídu, prišli; a predviedli nám ateliér Fuksas Studio. Z konceptuálnej environmentálnej architektúry sme sa dostali do víru nablýskaných skulptúrnych ikon z dielne talianskeho tvorca so sídlom v Ríme, Paríži a Shenzhene.

Divoké oblúky, organické bubliny a metaforické formy zmutovaných živočíchov v kontraste s hmotou posadenou na zem či rovno do zeme, odľahčenou transparentnými materiálmi a svetelnými tokmi. Dualita protipólov. „Konflikt je úplným základom mojej architektúry. Nepoužijem len A alebo B, vždy to musí byť aj A aj B.“(1) V tvorbe sa naozaj často opakuje kompozičný alebo materiálový princíp opačných extrémov. Niekde akoby cudzorodá vlniaca sa a deformujúca entita nahryzávala pôvodne jednoznačnú geometrickú osnovu objektu; na fasáde, v interiéri, v obidvoch odrazu (MyZeil Shopping Maill, Frankfurt), inde zase vlny zaliáli nudné krabice pravouhlých foriem. Fluidné

FUKSAS STUDIO V BERLINKE

FORMÁT NOVEMBER TALKS

metafory závoja vo vetre najčastejšie navodzujú figúru krajiny—zeme, mora alebo oblohy. Podľa výpovedí architekta skutočne ide o matematické prepisy prírodných prvkov.

V duchu extrovertných okázalých gest nasleduje projekt Nardini Research Center and Auditorium. Dva naklonené elipsoidy—laboratóriá vo vstupnou rampou a schodiskami, auditorium zahĺbené do podzemia. Kým vznášajúce sa oblč sklené hmoty ešte spadajú do už známej kategórie, niečo úplne iné nám architekt z Fuksasovho tímu predstavuje na záberoch hlavného mesta Gruzínska. Tbilisi Public Service Hall zastrešuje—a to doslova—tamojšie ministerstvá a štátne orgány. Nad niekoľkými sklenenými kvádrami sa sklňajú gigantické biele lupene. Konštrukcie sú údajne úplne nezávislé, čo sa týka prenosu síl a ohybov, z hľadiska kompozície a vzájomného pôsobenia však nadobúdame dojem, akoby niekomu klobúk na hlavu padol až príliš nadol. Ikonické biele lupene sú naozaj blízko hmôt, no svojou mohutnosťou v podstate dopĺňajú horskú panorámu.

Napriek formálnemu princípu egocentrickej architektúry—sochy nájdeme medzi stavbami talianskeho tvorca aj masívne kusy. „Chcel som vybudovať stenu. Práve sme postavili New Milan Trade Fair a budem šťastný ak už nikdy neuvidím oceľ ani sklo.“(1) Súťaž na návrh San Paolo Parish Complex vyhral ateliér Fuksas Studio a dal mu podobu fantastického skrytého monumentu v monumente. S bážňou hľadíme na betónovú masu nesenú neobyčajnou (vyššou) silou. Vážnosť celej konštrukcie vizuálne odľahčili nepravidelné roztrásené tvary okien. Podobný pokoj, až chladivé ticho nachádzame vo Ferrari Operational Headquarter and Research Centre v Modene, v Taliansku. Scény mlčiacej vodnej hladiny, subtílné kovové rámy rozmerých sklenených platní, kulisy ako pred obradom dokonalo hladké a nemé povrchy utajujúce realitu času. Najmä vodná

arch. Peter Gero, arch. Katka Boháčová

vľavo arch. Marta Kropiláková

Sto Stiftung Uwe Kools a Klára Štetinová, dekanka FA STU doc. Lubica Vitková a architekt Tavakoli Teherani z Fuksas Studio

hladina tu znásobuje (jedinú) dynamiku denného a nočného svetla.

Uzavrieme to Terminálom 3 (Shenzhen Bao'an International Airport. 2013), ktorého pozdĺžnym telom prefukuje nielen vyfiltrovaný vzduch a tisícky cestujúcich, ale najmä obrovské kvantum svetla. Strešnú krytinu v návrhu perforovali 6-uholníkmi. Do interiéru sa dostáva maximum svetla. A pre prípad, že by sa ho zdalo byť málo, podlahu vyhotovia krajne reflexnú. Aj tam, kde voda nie je, sa dá vytvoriť zrkadlo pre optické hry a efekty.

—Alena Bindárová, Pavlína Kolcunová—

(1) interview Phin Foster: Fuksas in 4D. 12-02-2009 www.designbuild-network.com/features/feature49811

arch. Ján Legény a prof. Robert Špaček

VEREJNÉ PRIESTORY V BRATISLAVE

odchádzajúci primátor Bratislavy Milan Ftáčnik a dekanka FA STU Lubica Vitková

Vladimír Fiala

Verejné priestory sú jednou z horúcich tém súčasnosti. Má to zrejme dôvody, verejné priestory používame všetci (obyvatelia štvrte, mesta, ale aj domáci a zahraniční návštevníci) a na ich stváraní a fungovaní sa podieľajú a majú podieľať verejné zdroje—dane všetkých občanov. Verejné priestory sú vizitkou každého mesta a miesta, ovplyvňujú kvalitu života obyvateľov a návštevníkov. Na tom ako tieto priestory vyzerať, participuje samospráva, urbanisti, odborníci, developeri, investori aj každý občan vlastnou činnosťou, ale aj tým ako sa zaujíma o veci verejné. Štefan Šlachta v jednom rozhovore o verejných priestoroch povedal, citujem: „Verejné priestory sú také, v ktorých vzniká vzájomná komunikácia občanov... Verejný priestor patrí občanovi a mal by byť pre občana prijemný a príťažlivý. Mesto, ktorému záleží na kvalite života svojich obyvateľov, musí takéto priestory vytvárať a udržiavať... Každý verejný priestor je iný a je dobre, keď má svoje vlastné špecifikum, ktoré ho odlišuje od iných, susedných.“1

Stav verejných priestorov hlavného mesta Slovenska—Bratislavy ich vzhľad a nefungovanie obťažujú ľudí v meste a znepriemňujú život. Je to dlhodobá mizéria, ktorá reprezentuje neschopnosť samosprávy riešiť veci systémovo a predstavuje marazm spoločnosti. Strategické plánovanie, verejné súťaže, urbanistické zóny a angažovanie samotných obyvateľov by mohlo priniesť koncepčné a komplexné riešenia, rovnako tak kultivované prostredie pre všetkých, ktorý v meste žijú alebo aj tých čo sa v ňom ocitnú len príležitostne. Neúnosná situácia v Bratislave vyvoláva potrebu odbornej aj verejnej diskusie, ktorá by podnietila k samosprávu k aktivite nielen pred voľbami, ale vyvinula tlak na vytvorenie systémových opatrení. Boli to aj tieto dôvody, ktoré podnietili zorganizovanie konferencie o verejných priestoroch v Bratislave. Na kľúčové otázky: Aké sú súčasné progresívne stratégie tvorby verejných priestorov? Aké sú nástroje dlhodobých a krátko-

vľavo arch. Igor Marko

arch. Juraj Benetin a arch. Braňo Kalisý

prof. Robert Špaček

dobých prístupov k riešeniu verejných priestorov? Kto sú aktéri stratégie a tvorby verejných priestorov? Aká je úloha súkromného sektoru pri tvorbe verejných priestorov? sa snažila priniesť odpoveď medzinárodná vedecká konferencia o verejných priestoroch—„Public Spaces“, ktorá sa uskutočnila v Bratislave v dňoch 20. a 21. novembra 2014 v priestoroch Berlinsky SNG. Konferencia si kladla za cieľ:

- > prispieť k procesu oživenia verejných priestorov v duchu identity Bratislavy, ako aj k zvýšeniu ich kvality, vitality a udržateľnosti;
- > predstaviť krok k intenzívnej spolupráci s medzinárodnými expertmi v oblasti tvorby verejných priestorov;
- > naštartovať budúci dialóg smerujúci k tvorbe kvalitných verejných priestorov cez úzku previazanosť expertov, architektov a investorov;
- > vytvoriť potenciál pre formovanie pracovnej skupiny PUBLIC SPACES;
- > podporu vytvorenia záväzného strategického materiálu rozvoja verejných priestorov Bratislavy.

Konferencia bola zameraná na prezentovanie súčasných strategických nástrojov rozvoja a plánovania mesta a tvorby verejných priestorov ako je placemaking, urbánna akupunktúra, taktický urbanizmus a participatívne plánovanie. Pre ukázanie najnovších trendov v oblasti plánovania a tvorby verejných priestorov celosvetovo uznávanými lídrami v tvorbe verejných priestorov konferencia priniesla účasť odborníkov z akademického prostredia, urbanistov, praktizujúcich architektov, zástupcov verejnej správy účasť odbornej i laickej verejnosti, čím vytvorila platformu pre konštruktívnu diskusiu. Úlohou konferencie bolo podnietiť interdisciplinárny dialóg medzi samosprávou, občanmi, architektmi, urbanistami, krajinármi, ekonómami a ďalšími odborníkmi, ktorý by priniesol optimálne podmienky pre vypracovanie záväznej koncepcie—strategického materiálu rozvoja verejných

priestorov Bratislavy, a tak novú perspektívu pre hlavné mesto Slovenska. Súčasťou konferencie boli dve prednášky z formátu November Talks: Marca Casagrande a Fuksas studio. Hlavnými partnermi pri organizovaní konferencie boli: SNG, FA STU, Platforma 1x1, Ministerstvo kultúry SR, Sto Stiftung, Velvyslanectvo USA, Velvyslanectvo Nemecka, Rakúske kultúrne fórum a Hlavné mesto SR.

—Irena Dorotjaková—

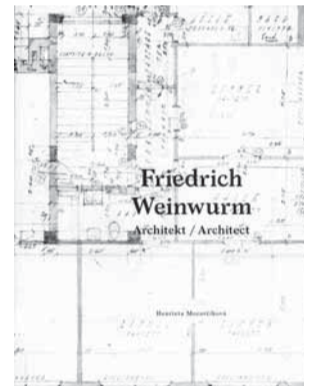
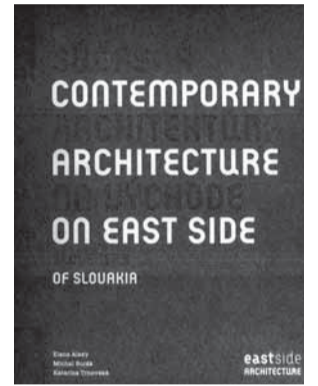
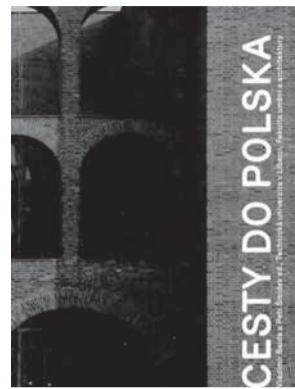
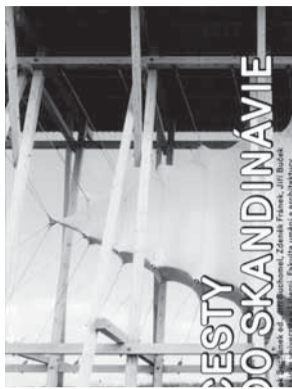
podrobnosti a konferencii sú na stránke

<http://www.publicspaces.sk>
Z príspevkov, ktoré odzneli na konferencii bude vydaná elektronická publikácia a vedeckým výborom vybrané príspevky budú publikované vo fakultnom vedeckom periodiku ALFA 1_2015
foto: Matej Kováč

Hlavná architektka Bratislavy Ingrid Konrad

prof. Bohumil Kováč

VÝBER Z NOVINIEK V KNIŽNICI FA STU:

- MORAVČÍKOVÁ, H.: Friedrich Weinwurm: architekt = Friedrich Weinwurm: architect. Bratislava: Slovart, 2014
- DROPPOVÁ, Z. – ed.: Architekt Eugen Kramár: zborník príspevkov z konferencie k 100. výročiu narodenia. Bratislava: Vydavateľstvo SAS, 2014
- TRNOVSKÁ, K. – ed.: Súčasná architektúra na východe Slovenska = Contemporary Architecture on East Side of Slovakia. Bratislava: uzemneplany.sk, just plug_in, Slovart, 2014
- BALDA, V., ŠMÍDEK, P. – eds.: Cesty do Polska. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury, 2014
- SUCHOMEL, J. – ed.: Cesta do Pobaltí. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury, 2014
- SUCHÁNEK, R. – ed.: Cesty do Skandinávie. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury, 2014
- NOVÁK, A., VALENTA, P. – eds.: Dům a krajina 1. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury, 2014
- NOVÁK, A., VALENTA, P. – eds.: Dům a krajina 2. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Fakulta umění a architektury, 2014

– Ihlo –

INFORMAČNÉ LISTY FA STU BRATISLAVA

ročník 22, 2014/2015, #3 november
Prvý raz vyšlo ako Informačný bulletin v marci 1992.

VYDÁVA: FA STU, Námestie slobody č. 19, 812 45 Bratislava
ŠÉFREDAKTORKA: Ing. arch. Irena Dorotjaková
KONTAKT: 0918 665 026, 02 / 57276178
E-MAIL: dorotjakova@fa.stuba.sk
DIZAJN/LAYOUT: Lenka Hámošová, MDes.
FOTOGRAFIE: Mgr. art. Matej Kováč,
Ing. arch. Irena Dorotjaková, archív FA STU
ISSN 1337-2475
REGISTRÁCIA MK: EV 2962/09

Za obsah dodaného príspevku zodpovedá autor.

**SLOVENSKÁ TECHNICKÁ
UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA ARCHITEKTÚRY**